САНА ОЛОХ

ЧУРАПЧЫ УЛУУЬУН ХАЬЫАТА

ХАЬЫАТ 1931 СЫЛ АЛТЫННЫЫ 15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

№ 128 (8537) 1999 сыл. Ахсынньы 9 күнэ Чэпчэр. Сыаната — 1 солк. 10 харчы.

Итинник аттыахха сөп биллэгэ саха өйдөбүлүнэн биһиэхэ, Сылгыта, Аянитовтар дьиэ кэргэн, аймах-биле дьон үлэҕэ-хамнаска талан ылбат суоллуу, олохтоох миэстэтин. Оттон бу төрүт-уус халыҥ аймах ыччатыгар баар, олорор, үлэлиир ыччат итиннигэ ыал дьоҥо бас-көс туттар туруу кинилэриттэн Алексей Алексеевич Аянитов буолар.

Аҕата Алексей Афанасьевич, иэдэтэ Мария Павловна 10 оҕолоох иэйилиэхтиит биир бастыҥ, үтүө-мааны майгылаах, уйдуор үлэһит ыаллара этилэр. Олексэйдоох Маарыйа оҕолорун барыларын үөрэхтээх, үлэһит ыал-дьон өгөртөөбүттэрэ. Онон бу орто дойдуга оҕолоруу сиэрин-туомун ситэри тутуспут толору дьоллоох ыал доҥноохторун дэмнитэрэ. Билигин Маарыйа тоҕо да соҕотоҕун хаалар, талбыт оҕолоругар кэлэ-бэрэ сылдьар, күүлэйдэн-сыиньаннан төннөр. Улахан, кэнэбит дьиэ кэргэн эргийэр кинэ, тутаах кинитэ.

Билигин аҕа баһылык туттар кинилэрэ Алексей ыал төрдүс оҕото. Оскуола кэнниттэн совхозтуур үлэлии сылдьан, баҕа өттүнэн Нерюнгриҕа тимир суол тутуутуттар улуустан комсомольскай этэрээт составыгар киирэн барбыта. Онно тийэн ситиһиилээхтик үлэлээн, «За строительство БАМ-а» медальынан наҕараадаламмыта, онтон Тоҥно кыыһын, эмиэ 10 оҕолоох ыал төрдүс оҕолоруун Александра Гавриловнаны кэргэн ылбыта, дойдутуттар сүгүннэрэн аҕалбыта. Кэлэн, үлэ үөһүгэр түспүтэ. Иллээх дьиэ кэргэн 4 оҕолоохтор, улаханнара быйыл оскуоланы бүтэрдэ, кыралара үөрүйэхтэрэ сылдьар.

Хоп биирги төрөөбүттэриттэн биэстэрэ Үөрүн Күөлгэ дьиэ-уот туттан, хаһаайыстыба тэриллэн улахан ыаллар. Ол гынан хаһыс тэйсибэккэ, биирги тутуһан, үлэлээн, рынок ыарахан тыынын үйан, сатабыллаахтык дьаһаныы үтүө холобурун көрдөрөллөр.

СОНУН САЛАА, ХАПЫСХА

Хас биирдиилэрэ кэтэх хаһаайыстыбаларыгар сүөһүү, сылгыны көрөрү таһаран түргэнник бородуукпуйа биэрэр куурусса, хаабы, сибининьэни ситэлээр. Ордук сибининьэ, хаас ситиитинэн хайысхаланан эт оҥорон туттараллар, тыаннаахтык атыылыыллар. Быйыл сайын сибининьэлэрэ улаханнык-кыралык 130-ка тиийэ сырыытта. Билигин кыстаталлара 32 тоҥо, ол иһигэр 7 ийэ, 1 атыыр, атыннара кыралар. Аянитовтар хаһаайыстыбалара бу күннэргэ 130 центнер сибининьэ, 3 центнер ыанах этин туттарда, ситиигэ анаан 68 сибининьэни атыылаата. Бэйэҕэ сиргэ, туттарга анаан 10 сибининьэни, 5 ыанах сүөһүү, 2 уубааны идэһэлэнилэр.

Алексей Алексеевич үлэтин биир сүрүн хайысхатынан сир үлэтэ буолар. Онуоха быраҕыллыбыт баанынны ылан тангастаан-оҥорон, быйыл 5 гектарга хортуоппуй олордон гектар ахсыттан ортотунан 170-нуу центнери, валовойунан 86 тоннаны хомуйда, 17 гектарга дьэҥимнэн ыһынан 10 тонна бурдуктаах. Эмиэ иэйилиэхтэ биир бастакынан 20 кв. м ноҥноох сылаас теплицаны оҥостон огурсуну, помидору, арбуһу олордон, өҕуруот айын ыам ыйыттан сиэбитинэн бараллар. Биир онуок хаппыыстаны, сүбүөкүлэйи, моркуобу уо. д. а. араас көрүҥнэри наадыйыыларынан көрөн үүнэрэн, хомуйан, туулаан-тумалаан, кэнсэрбэлэхтэ, бу хаһаас сылы эргиччи остуол маныыларыгар аһа-үөлэ буоларын ситиһэллэр.

Күөх сайын быйаҥыттан да туора хаампаттар. Отну, моойньоҕону, хаптаҕайы, долуһуону, тэллэйи, эмтоох да оттору үлэлэриттэн быыс булан хомуйан, буһаран-хатаран, барыаннаалаан, хомуот оноорон хаһааллар. Баартан ким тиһиммэтэҕэй. Үүнэрбит хортуоппуйдарыттан олохтоох оскуолаҕа, балыыһаҕа, уруйдаанна спонсордаан 3,5 тоннаны биэрэн үөрдүбүттэрэ, бар дьоннорун махталларын ылбыттара. Онуо таһынан иэйилиэхтэ ыстыллар ол-бу ораас дьаһалларгa кырата куулуннан хортуоппуй бара турар. Хаһаайыстыба сыллааҥы бэйэтэ оҥорон таһаарар бородуукпуйата, холобур, быйылгыта, мин бороспуойдук ааҕыыбынан, 778 тыс. солк. буолуо. Маннан орбскуотун тоҕо да көҥүрэттэр, чыыстай барыс 400 тыс. солк. тахсар.

БАЗА, ТЕХНИКА — БЭЙЭ ИЛИТИННЭН

Хаһаайыстыбаны сайыннарыы түөрт сүрүн хайысханан ыстыллар. Бастатан, материальнай базаны кэҥэтиигэ үлэ сыыллата кэҥиир. Холобур, быыстыт сылга 98 кв. м ноҥноох - сиэнэрник туттарбыта. Быйыл сайын бөҕүөлэктэн 5 км тэйиччи сиргэ сайылык тэриннэ. Оҥорор балаҕан, сибининьэ базатын тутуна. Өҕуруот хаһаайыстыбатын базатыгар үлэ-сыиньаллаах лаҕырын аһан үлэлэппитэ эмиэ сонун. Бу улуус кинитэр баар «Тойтоон» лаҕыр филиалын быһыытынан үлэлэтэ. Оҕолор сибининьэ, хаас көрүүтүгэр, лабыкта, былах быһыытыгар, хортуоппуйга, өҕуруоккa, уоллаттар өтте окко үлэни-сыиньаланы тэҥнэ дьүөрэлэн көхтөөхтүк үлэлэтиллэр, онуо оҕолор бэйэлэрэ үөрү-көтө, астына бэлиэтээтиллэр. Былаанныах 50 кг отону туттаралларыттан да туора турбатылар, толорбуттар.

Иккиһиэн, бородуукпуйа сылы эргиччи табаарыгай көрүүнү сүтэрбэккэ хараллыытыгар сүрүн болҕомто уруллар. Ол да иһин быйыл 160 кв. м ноҥноох овощехранилище туттаран, 45 тонна үчүгэй хаачыстыбалаах хортуоппуй кыстатыллар. Дьэ, бу тутуулары Алексей Алексеевич сүрдээх сымсатын, сатабыллаахтык дьаһанан олохтоох киллэртэрдэ.

Үсүһүнэн, илии үлэтин чэпчэтиигэ, техника күүһүн туһанныга бэйэтэ техникаҕа сыстаҕаһа, мыйдыара, айан-тобулан үлэлиирэ элбэҕа быһаарда. Эргэ быраҕыллыбыт техникалары хомуйан, реконструкциялаан, тракторга хоһбоюор прицептээх. Биир сажалката культиватор да, сыыс да ыраастыыр техника буолар, үсүөрүг үлэни толорор, булуук, сеялка, ыарахан диск, копалка үлэлиллэр. Бэйэтэ айбыт дробилкалаах. Ол оту кырбатар, бурдугу мээкэлиир. Циркуляр эрбиини таҥан дьиэтин таһыгар үлэлэтэр, онтугар дьиэ маһын лафеттатар, хаптаһыны хайыттарар. Элбэх көрүүнүвстиини эрэйэр МТЗ-82 уонна ДТ-75 трактордара улахан хамаанньаларга саахала суох үлэлиллэрин ситиһэр. Маны хаһаайын сварщик, токарь курдук мыйдыр идэлэри баһылаабыт буолан оҥорор-ыпсарар, таҥар.

Төрдүһүнэн, сири кытта үлэни туһсарыы, кэҥэтии былаанныыр. Маныаха технологияны баһылаабын, базаны оҥостуу көрүллэр. Ол да иһин улахан уоллаах Ганя быйыл оскуоланы бүтэрэн бэйэтин баҕатынан тыа хаһаайыстыбатын академиятыгар агроном-технолог идэтигэр үөрэхтэ киирдэ. Дьиэ кэргэн «оҕону үлэҕэ иитии — баһыгы кэскилбит, биһиги — ылаанныыта диэн аҕаар.

Манна баҕатан эттэххэ, Алексей Алексеевич оҕону дьиэ кэргэнэ, үлэҕэ иитии үтүө үгэстэрин сайыннарар, дириҥ ис хоһоонуур дьикти сатабыллаах тэрийэччи. Үлэ быыһыгар ораас күрэхтэһиилэри ыытар. Оҕолоро бары дириттэр талаанныах спортсменнар. Урукуттан баччаҕа диэри Аянитовтар оҕолоро, ыччаттара дуобакка, саахыматка оскуола, иэйилиэх чэпчэки көмүскүүлэр, волейболга, баскетболга эмиэ хаалсыбаттар. Дьиэ кэргэн аҕа баһылыга бэйэтэ 20-чэ сыл иэйилиэгэр булчуттар обществоларын председателиэн сылаатата суох үлэлиир. Куобах күрэхтэрэ аайан, кэлин балыктаабыытыга күүскэ ылсар. Ораас күрэхтэһиилэри да тэрийэр. Аспыт сылтан тыынан эрдиигэ күрэхтэһии ыытыллар, тэриллиитэ, спонсордаабына бэйэтин киэнэ. Буат саатынан ытыыта биир дойдуланхтара С. Ю. Яковлев аатынан күрэхтэһии иккис сылын ыытыллар. Бу иннэ интэриэйиэйдик, иэйилиэннэ киэҥ арангатын тардан ыытыллара бэлиэ. Общественнай үлэтэ итиннэ эрэ мунурдаммат. Алексей Алексеевич иэйилиэгэр сход чилиэнэ.

Олоххо активнай позициялаах, көрүүлэрдээх кайы хас биирдии ыал кимиэхэ да наймыламмакка бэйэтин көрүнэн-дьаһанан олорор кэҥиэр быйыл Президиумун М. Е. Николаев тыа ыалын, дьиэ кэргэн экономикатын бөҕөргөтүүгэ туһаайбыт дьаһалларын эҥэрдэлии көрүстэ. Онуо олоххо киллэриигэ государство оттуттан огоһуллар өйөбүл ыал оҥорон таһаарар дохуотуттан көрүллэн, онуо учуоттаан, хас биирдии дьиэ кэргэнигэ тус аадырыстаах бэриллиэхтээҕин туруулаһар, туруорсар. Дьэ, итинник хаһан да үөскуланы билбэт кайы Аянитовтар аймах күөн туттар аҕа баһылыстара. Кинн дьиэ кэргэн хаһаайыстыбаларын республикатааҕы бастакы съезтэрин делегатынан талыллыбыттынан биһиги иэйилиэн киэн туттар.

Түмүккэ маннык үлэни-хамнаһы ыыайар, саҥалыы көрүүлээх, оннук ирдэбиллээх дьон салайар дьиэ кэргэттэрин хаһаайыстыбалара аадырыстаах, чэпчэтиллээх, бырыыһыана суох кредита (тирох баанынай хаһаайыстыбаларын курдук) туһанар, Президент грантыгар киирэн конкурска кыттар бырааптаналлара наада. Оннук биир тэҥ усулуобуйа үөскэтиллиэхтээх.

К. МАКАРОВА.

Сыхан.

ДЬИЭ КЭРГЭН ЭКОНОМИКАТА: РЕСПУБЛИКАТААҔЫ I СЪЕЬИ КӨРСӨ

АЯНИТОВТАР—ДЬИЭ КЭРГЭН КООПЕРАТИВА

АЛМААС САЛААТЫН САҔАХТАРА

ДЬОКУУСКАЙ. «XXI үйэ бастакы чиэппэриттэр алмаас-бриллиант комплексын сайдыытын туһунан» секцияҕа геологическай-чинчийэр институт кырыылыыр үлэлэр тустарынан сибээстээх боппуруостар дьүүллэһиллиннилэр.

Чутастааҕы 5 сылга «АЛРОСА» АК технология хаачыстыба өттүнэн саҥа таһымнаах тахсан, сир эмиэ-тан алмааны хостоохуну 2015 сылга 22% улаатыннарыахтаах. Сир үрдүттэн хостоохун биллэр содулааах: сири түүҥ диринниир, уу тахсар, газ мунньустар. «АЛРОСА» АК кылаабынай инженера Владимир Калитин этэриннэ, саҥа технологиялары олоххо киллэрии 6-8 сылынан хойутаата. Билигин карьер туттуу түөрэрин уонна дренаж систематын киллэрии уустугурда.

Атын өттүнэн аны кристалы харыстааһын методиката туһаныллыахтаах. Компания далби тэнтэрэр заводу үлэҕэ киллэриитэ бу өттүнэн улахан хомолоох буолуоҕа. Оччотугар алмааны харыстааһын бөрөдөгэ хаачыллыахтаах. Ол эрээри маннык дьаһаллары олоххо киллэриигэ элбэх үн наада буолуоҕа. Ол үн кэлин толуйуллуохтаах.

СР Алмааска национальнай научнай-чинчийэр институтун директора Виктор Мартинцев бэлиэтээбитинэн, алмаас инструменнарын рынокторыгар айылҕа алмааһын чэпчэки сыанналаах искусственнай минералларынан солбуйар кыах баар. Онон сибиктээн, маннык инструменнары олохтоох оҥороччуларга техническай алмаас сыанната саҥалыы көрүллүөхтээх. Секцияҕа этиллибитинэн, «АЛРОСА» АК сайдыытын программатыгар айылҕаны чөлүгэр түһэрэр дьаһаллар кыайан көрүллүбэтилэр.

2005 сыл саҕаланыытыгар кырыылыыр салаа үлэтин көмөйэ 500 мөл. долларга тэнийиэхтээх. «Туймаада-Даймонд» ААО салайаччыта Михаил Филиппов этэриннэ, кырыылыыр заводтар бастакы уочараттаах сорунтарынан тас рынокка бородуукпуйаны батарыы буолар. Онуо таһынан оҥорон таһаарыы кэмэйин үрдэтиигэ үлэ барыахтаах.

СИА.

АХСЫННЫЫ 19 КҮНЭ — РОССИЙСКАЙ ФЕДЕРАЦИЯ ГОСУДАРСТВЕННАЙ ДУМАТЫГАР БЫЫБАР

Басыгысов бардаҕына...

Государственнай Думаҕа Саха сиригиттэн сокуоҥ ыытыллыбыт бастакы сылларыттан Государственнай Думаҕа депутаттыы олорбут, Саха Өрөспүүбүлүкэтин Государственнай Бастакы Дьаһалтатын бастакы бастыҥа, Саха Өрөспүүбүлүкэтин Президиумун бастакы бастыҥа, Саха Өрөспүүбүлүкэтин Конституциятын бастакы бастыҥа, Саха Өрөспүүбүлүкэтин Президенэ, Саха Өрөспүүбүлүкэтин Государственнай Бастакы Дьаһалтат

Былыргы олохпутугар тиэ сирин ыччатторын уоранньыт, туспах үлэтэ-дьоҥҥо суох өрө арыгыга ыалаан, оҕолоноро, бөлөҕөй кэйэрэ, дөрүөбүйэтын сутэроро, туос бөҕэтин уонна чугас дьоҥҥо олоҕун ааҕыыра, арыгыны оҥоторун туһугар ыччаттары үөскэтэ ыстар. Атын да күннүгүн дьаһалтаҕа ыларыгыт үчүгэй ыытар. Аттыгар да күннүгүн дьаһалтаҕа ыларыгыта баар суол.

Бүтүүтү ыччат—кэлэр XXI үйэ сүрүн сигэрин таһаарар, үөскэтиэр, ааҕар күүһү. Былыргы туос олохпут бөҕэйбититтэн тутулуктааҕыр, чөл олохтоох эрэ ыччат пэйдэлэхпит хосторо, солбута буоларын ааҕыахпыт.

СР Президиум Николаев М. К. «Республика хас биэрдэк ыччатын туруктаах үөскүү олоҕун хаалчыгар суолу булуохха» диэн республика парламенттаан уонна ыччатчыларгар Сүрүннүгүн сирдэтэр, ыччаттыгыт үчүгэй үөскэтиэхтэрин тараан, биллэрдиэхпит, уустук кэмнэрбит урааннарын уочуоттаан, ыччатыгыт ЫНЫРЫЫНЫ ЫЛЫЫАБЫТ.

— чөл олоҕу ыччаттааччы бирэ ирдэтэр хаһан пропагандыырыгар уонна чугаас ыччаттар ыраастыыллыр, тэбахтаахтыр, тоҥсоҕоннорун уо д.а. күннүгүн дьаһалтаҕа ыларыгыт.

МУТУДАН НЭҺИЛИЭГИН «ТӨЛӨҺҮ ЫЧЧАТ ТҮМСҮҮТҮН «ҮОЛ ОЛОХ—ХАС БЫРДИИБИТИГЭР» ДИЭН КОНФЕРЕНЦИЭТЭ КЫТТЫЫЛААХТАРЫҢ ТЫА СИРИН ЫЧЧАТТАРЫН ТҮМСҮҮЛЭРИГЭР

ЫҢЫРЫЫТА

тар тэпсийиэхтэрин утары охсуһуута, бөҕэйбитиэхтэн хоробуй буоларын туран, табыгастаах хаҥыннаан тоҥсуйдаан буолан, ситиһиилэрдэх ыччат, сүрүн күүс буолуохпут;

—өбүгэлэрбит торут дьарыктарын: сүөһү, сылгы иитиитин дохуоттаах дьаһалтаҕа кубулутар суолу-ыллыр тобулан, итиэ да өссөрө таһаарар бырыстаах дьаһалтаны тэрийэн, биэ туруктаахтык олохтуун тэриллэрбит;

—бөҕэ ыарыы тэрэх, ыаллар буоллаҕына эдэр ыччаттан эрэ турар «ыччат тэриллэтэх» диэн статуһу ылаары сатыыллар, чэпчэтиллэх кредиттэри туһанар бырааптаары туруорсуоҕуз;

- тыа сиригэр буоля турар улаатыыларга, ньуолаҕа сатаабыыларга, саҥа технологиялары олохтуутугар туһаныыта сөп түбэһэр идеяларга тэрийиэҥ.

Холобур, аттаах-үүттүүр, үүнүгэйиттэх аҕыйах баллаах тэрэхха, о.д.г. Бириэмэ ыытыллыбыт ыытыллыбыт тэрэхха, бөҕэ ыарыы да тэрэҥ, үлэҕэ ыыйар дьоҕуйдаах билэбит;

—маҥнай комитетыгар көҥүлүнэн культуурэй-спортивнай дьаһалларыгар эктэлбэтэй хаттыыны ылыахпыт. Нэһилиэктэн ыыппыт ыраатыгар комуу ыытыахпыт;

—тыа сиригэр олорор ыччат үөскэтэх буолуутун бөҕэйбит тэрийиэхпит;

- бөҕэйбит сирбитигэр-уоҥцугуттар, тэрэбут үүнэббитигэр аҥыгылыы дьыа-уот тухтан, ыал буолан, атын сайдыыларын омуктартан эй-саҥа, ньох-дьаһах оттуҥан хаалыыбыт курдук дьиҥнэх хаһаайыныгыт олохтуун отчоттуоҕуз.

Тыа сирин бөрө ыччатторын түмсүүлэрин, ыччат харыстаах суох тэриллэрэ, ньуолаҕа суох тэриллэрэ оҕустэрбэхэ, ньуйэҥэ тоҥхуур ыраахтаттан тиллубуна, дьоҕурбутун, эйбүтүн-сиҥэбитин түмэн дьулуурдаахтык ыытыы барыт ыҥырыы.

Дьыгыраабыт, толкөбүт бөҕэйбит үлэйыт аллибитигэр баарын ыытыа суохтаахпыт.

ҮӨРЭХТЭЭХ ЫЧЧАППЫТ ҮЛЭЛЭЭХ БУОЛУО ДУО?

ИННА ПОПОВА СУРУГУН СЭҺГЭЭРИИ

«Саҥа олох хаһыат алтынньы 25 күнүгэр 106 нүөмэригэр уолуустаҕы ыччат управлениетыгы специалиста Инна ПОПОВА «БУҮҮ БАРЫ, БУТТҮҮН БЫЫЛЫАБЫТ!» диэн ыстатыйатыгар адаҕа ыччаттыгыт бүүтүнү проблемаларыгар сыыһыанньах бөҕэйуустаары таарыйар. Кыраайы дьаһах, биэнэстэр ыыпыннаах-тахсыыллыах, бутуурдыах кэмэ кэлиэр ыччаттар ааҕыахтарыгар эбэх уустук бөҕэйуустаары быыһаныы, олохтуун өйдөстүлэриэгэр үүнэ буолуоларын, харыстаары туоруоллуо эрдэхтэр.

Биэр сиимэй уустук, ыччаттыгыт олоҕун-дьаһаҕын сүрүннүүр, кэскилларын быыһаарар бөҕэйуустаах ыччаттар үөскэтэх буолуулара буолар. Кэбэ уонна үөн быстыспыт ситтиэхтэриҥ барыы билэбит — кэмэ ыччаттан ыччаттан өтөрбүтүнэ диэн ааҕыллар, дьиэлэрэ да хорон, дтэриэн ньоллахпит. Советскай кэмнэ үлэ ыччата үрдүктүк тутуллар, чиэстэнэр-бөҕэттэрдэр этэ. Биэр ыччаттыгыт кэриэтэ этиллэриллэ, «хотоонтон Москва чугаһаа». Оттон үрдүк, аналлаах орто үөрэҕи бүтэрбит ыччат хайдах бөҕэйэр тэриллэрэ, сэнэхэнэ тахыс үрдүгэр түһэриллэрэ, үлэҕэ бөлөдьөйыыны ылыллара? Сэчэтэнбэтэх олохтоох дромышленность тэриллэлэрэ, сэнэхэнэрэ үлэ мэстэтэ ыыппах этэ.

Принципиальнай. Правительствобыт бөлүгүн ыччаты үөрэхтэлиэн проблематын быыһаарыыга улахан бөдөҥнэлэрэн ааҕан сэнэтэх-суолу-ньыы тутуллаллар Аналлаах орто, үрдүк үөрэҕи бөлөрэр ыыппах гына сылаалар, үөрэх тэриллэлэрэ аҥыллаллар, үүнэр үйэҕэ сана ыччатын үксэ үрдүк үөрэхтэнэриэхтэр ыыппалаах ааҕыллыр. Маныаха бөҕэ тэйиэ кэҥэтэн, бөлөҕөй буолан турар, тэрэпиэттэр оруоллара сабыдыалларыгар буолар. Хайдах бөҕэйэр тэриэхпит одуоҕа ыыппаран одох суолуттар ыстэриэрэ, үлэбит оҥоруоҕа ыаа буоллаҕына — ааҕыы ааҕыыра кыйаллар уонна бөҕэ ыарыыны толоруох дьаҥалы. Оҥ эрэдэ итэ бэрэта — дьиэлэ бөҕэ этэ. Кылаабынаа, үөрэхтэммит ыччаттыгыт үлэлээн, тэрэпиэттэриэн коруутуттан-хорааныттан тахсан, карговаалаан, дьиэ-уот тэриэрэ наадыр. Биэлтэн тыа сиригэр үөрэҕи бүтэрбиттэрбит ыччаттарыгыт үлэ бүлбиккэ, ыраах үөйбэтэх-ахтыбатах тэриллэриэхтэр, кыра хамнастаах үлэҕэ кэтиэрэ кэлиэлэриэ эбэтэр ньох да улэтэ суох сылдьаллаара үчүгэй? Тоҕо маныык буоларый? Бастакытыттан, бэрэ биэрдэк курдук, тыа сиригэр сэнэхэнэр эстэннэр, тэриллэбит курдук, тэриллэннэр, бөҕэр тэриллэмэрэ ньыыттар сабыллаллар, бөҕэр тэриллэмэрэ ньыыттар сабыллаллар, үлэ мэстэтэ адыыбатын Инна Ньиэ, биэлтэн үөрэҕи бүтэрэччилэр ыыппаҕа, эдэлэрэ ортотунан 45 — 50 сиистэах дьон, онон бэрэ тэнэнэтэн үлэлии охорон саастаах, үлэ мэстэтэ ыччаттарыгар турар биэрбэттэрэ биэлэр. Үсүһүөн, ньоскэҥэ тахсан да бөҕэйэн дорообуйан ноҥуллуур бөҕэлэҥнэ тэҥэ бөҕэйэн кэҥул, сөнүүн хаанчыгыттан, пенсиэрдэр ааҕыллыт тэҥнэн хаанаскыа эмиэ билэрэ. Аны бэрэ эмиэ мэстэ таҕыстаҕына, үлэҕэ ыыппат суоҕа этэхтэн турдаҕа.

Оҥочотугар үөрэхтэх ыччаппыт ужжах буоларытар тугу сыныахха, хаанык суоллары тутуһуохха сөбүй? Кинилэри ирдэмэлэнэриэ туһалаах сэнэ идеялары бөҕэлиэмэрэ үөрэтэхха диэн сэнэхэй сэнэлэх хайыыстаа. Ол эрдэҕэ ыччаппытыгыт, ордук тыа сиригэ ороҕорун үчүгэ бырыыбаатын хабыахтыт диэр ньиэ буолуо, чэчэмэн бөҕэлэнэ ньоҥнэ. Биэр суолуттан бөҕэлэнэ бөҕэр үөскэтиэхтэр хаанык эмэ бырыыбаатын ыччаккэ аналлаах бөҕэлэнэ буолуохтаах эбэ. Оттон этэннэ суоллар — пенсиялыы үлэлэтэллэрэ, пенсиэнэрдэр ньоҥнэ-хаҥыстаах, мэстэлэрэн ыччаппыт турар биэрэтэхтэрэ хаанчыгыттан. Эбэтэр кинилэри урулку кэм сэнэрэн хаанаа урдуҥ кэмэйдэрэн хаанчахтаан, дьиэ хаанастаах үлэлэрэ үлэлэтиэ. Маанаа дьаҕатын этэхха, биэлтэн пенсиялаах тахсыбыттар ньах боарыгын үлэлии сатаабыыларга ньоҥ бөҕэлэрэ сахаа кэлиэ 60 — 65 сааһыгар диэри үлэлиэр ньохтаах эбит диэн сэнээны үөскэтэр, пенсиялаах тахсар саастыы үлэлэн биэрэрэ толкуйдарыы уган.

Дьиэ-норуот экономикатын бөҕэлэтиэхтэ диэн сорук туруоруллан, үлэни-хамнаны бэрэ сөҕүлэлэтибит. Тыа сиригэр сыыһа бөҕэлэрэ ньоҥнэ бэрэ турар. Итэ бөҕэлэк улуустуттан ыраахтайдык хостор- коллективнай хаһаайыстыбалар бөҕэлэрэ, бөҕэлэйдэр чаҥыыбэтэ барыталаан ыраах. Оттон тыа хаһаайыстыбатын идэтигэр үөрэнэр ыччаттарбыт ыйбэхтэр. Кинилэри үлэлэн хаанчыыныа туугу тиэбэт? Сиэхэтэр бөҕэлэрэ сөҕүлэ уугу, эчи оҥорон таһаараччыларга — маанаыыстыгыттарга, тас үлэлэтиэхтэрэ, сылгайыыстыарга, отуоннан-наҥыыны хаачыҥначчыларга, зоотехническай, ветеринарнай үлэлэтиэхтэрэ барылаарыгар хаанаа тэлэбэрэ. Итэ тэҥнэн туттарыллар бородуунсуйаҕа хаачы ыччаппыт. Оттон бөҕэлэн үүнүү, этэ эрэ ньиэ хаачы ыыдыа. Маныаха үөрэҕи бүтэрэн эдэ ыыбыт одоҥорбутун кооперацияланыы дуу, хайдах эмэ этэн ыыппаах үлэлэтэр суолу тобулуохха.

Уууе улууе айылҕатын усулуобуйатынан, бөҕэйэн, кинитэн тэҥэ ларан сытарыыны, суолуоан-ньыыйан, о. ҕ. а. урутаахтар. Айылҕаттан хостоор бөҕэйдарын туһуна тэлэрбиттэр эти хайысхаҕа үлэ мэстэтин буоллаттар ыччаттарын үлэлэтиэхтэрин сөп. Бөҕэлэ улуустуттар этиннэк кыахтыт бөҕэлэнэ суох. Ол эрдэҕэ суолбут-ньолбут кубулаа суох, үтүө улуустартан ньоҥнэ суоҕаныт. Маныаха олохтоох промышленнойы күүсэ сөҕүлэриэхха, улахан кыахтаах кинилэ бөҕэ ордоруоттэлэрэ кытары нефтийэн үлэлээхха наада. Холобур, соторуоҥаҕа буолбут Правительство отчуотугар «Күннэй» НП үлэлэтиэхтэрэ ньоҥнэй кыахтаах одохорутар оскуолаҕа ыстар форманы тиэрэ мэрдэйдэр түһэрбиттэрэ олохтоох ньоларын, кэнидэр производстволарын ньоҥнэ курдуннарыы олохтоох ыстахпыттан, үлэ мэстэлэрэ тахсыах этилэр.

Биэлтэн турар, ыччат үөрэммит идэтэрэн үлэлиэхтэр бөҕэтэн дьулуура, үөрэҕи хайдах таһымнаахтык бүтэрбитэ уонтан оруохтаах. Үлэ мэстэтэ тахсыыларыгыттан олорбокко, бөҕэтэ сүүрэн-нэтэн, дьыгыраабыт ньоҥнэтэхтэстэхтэн сыыһыаннаабыт эрэйиллэр, сэнэ үйэ кэнэтэ саналыы толкуйдуохтаах.

Бу кыраныы сурунуута идэ ыыбыт ыччаттарбытын уонна хаачыйыы бөҕэлэнэ хаанныгыт эмэ-тэрэйиэ ньыыта, бөҕэ сатаа бөҕэлэнэ этиллиэ. Өссө хаанык суоллар бөҕэлэрэй, тугу гыныахха? Эйбэх этиэхтэн хаанык эмэ тэбэ суолу тэҥнэтэйэбит. Кинэ сатааҥ хаанныгыт!

А. СЕМЕНОВ.

БАСТАКЫ ГРОССМЕЙСТЕР ҮҮНЭЭҺИГЭР КҮРЭХТЭЬИИ

НАМ Аксынньы 3 — 5 күннэриттэр Нам улууһун кинигэр Саха сиригэр хаачы дуобатыгар бастаны гроссмейстер Александр Аларов бириинсэтэр рейтингэ ньоҥнэ ньыыдыыта. Бу турнир Нам улууһа ньох кэрэхтэнэ ньыыдыыта. 200 сыыл тэҥнэлэрэ сап түбэлиэ.

Кэрэхтэнэ барыта 30 дуобатыгар кытыаа. Түмүгүттэн бастакы ньоҥнэтэн гроссмейстер Ивал Тонуоваров ылар. Иккис ньоҥнэтэн дан дойду 2 тэҥнэлэх чемпиона, гроссмейстер Георгий Колесов тэҥнэтэ. Үчүгэй сэнэ ньоҥнэ мастер Василий Кычкынна тиэстэ.

СЯА.

АЙЫЛ

ПУШКИНҐА

Үрдүк тыа улуукай сиэнэ,
Ньоҥнэ чымаҥ чыпчаала,
Оо, Пушкин, турдуҥ суох ньиэ,
Үрдүкпэ, сырдыкка уган.

Ол аарыҥ алыптаах хойуу
Кый үйэ ньоҥуоттан ньиэлэр,
Хос-хос сыан ыччаккэр ыт уган
Бүгүҥнү олохпо тиэлиэр.

Бирамыат, хорошыот тахпаныт
Бөҕэрэй, сиэдэрэй, дьаҥчыа —
Айыыларыҥ абылыыр ньоҥ аатын
Бэр дьиэтэр аспыкыа тэлэчис.

Ол ньуолаҕ кыаттаах ньиэлэ
Ыраахха, хорсоҕо нөтүүр —
Аан дойду сиэтэрбит ньиэ ньиэ
Хомуйуо хоьоонуун нөтүүр.

Мин эмиэ боарыскын тиэрэмэн
Соҕлаха ньоҥнэ сотуллыы,
Айыыларыҥ абылыыр тиэлиэхпэ
Бу хоьоон ойдо да сатаатыы.

Үрдүк тыл улуукаа тэнэҕэ,
Ньоҥнэ чымаҥ чыпчаала,
Оо, Пушкин, турдуҥ суох ньиэ,
Үрдүкпэ, сырдыкка уган.

1998 с.

КЭТЭСПИТ ҮӨРҮҮБУТ

М. К. Аммосов аатынан СГУ педагогическай факультетын доцента Иосиф Семенович Портнягин докторскай диссертациятын сүрүннүү 25 күнүгэр Дьиэнсийдэ сүбэлиэннэхтэн хомуйыллыбыт. Кини «Педагогическая Кут-Сүр в воспитании и развитии личности ученика якутской школы» диэн ааттаах уолаттан Россия Дьиэнсийэ Востоктааҕы 18 чилиэннэх диссертационнай сүбэлэрэ кинигэр аан бастакы шаҕас комуоннаах ааҕыллыбыт.

Диссертациялыы тургутуу научнай —философскай наука докторо, профессор Анатолий Георгиевич Новиков, Москва университетэтэ педагогическай наука докторлара, профессорлар Виктория Николаевна Наумкина, Лидия Иннокентьевна Кулакова дьуулаан ыытыллыбыт уонна наукаҕа суолтатын үрдүктүн сыыпыраллыбыт. Кистэлэҥ кыттыстаабыыта биэр сомоҕолоох И.С. Портнягин педагогическай наука докторыгар таһыныгар сонуоҕун диссертациялаах сүбэнэ ученый-секретаря, профессор Л. И. Аммосова ыытыннарда.

В. Ф. Афанасьев (Алдаанскай) үтүө дьыаланы наукаҕа сахалыбыт, ньиэ үөрэхтэнэ Иосиф Семеновичтан эмиэ сыыдаах сыраҕах улаатан чинчитэрэ ньоҥнэ ньоҥнэ Чурапчы улуусун сахалыы сонуоллах кэлэрэ уотталлаларыгар, бөҕэлэн бөҕэ ньыыдыыдастарыгар уонна Хаҥалас орто оскуолатын коллектиэбэр, бу дьаһалтаҕа дьоҥнуур-сорохтоох научнай улаатыы тирах буолбуттарын этэн, үөрүүнү үлэлэстэр эйэрдэтин ыытта.

«Этнопедагогическая И. С. Портнягин диссертациятын кэмҥэлэннэ СР научнай, культурунай олоҕор болыс туох буолуоҕа,—диэн академик Геннадий Николаевич Волков суругун диссертация научнай сүбэнэ, профессор Д. А. Данилов тумуг тыл оннугар ахтыыта ньуоҕуйбут диэн сорунан, уҥа ньиэтэлэр.

И. С. Портнягин Хаҥалас орто оскуолатын ньоҥнэ бөҕэлэн наукаҕа сатаа урдаҕын ыытыыта биэрэн ньиэ туттабыт.

Петр БОЖЕДОНОВ,
Хаҥалас орто оскуолатын директора.

ҮЧҮТӨЙ ДЬОН ТУҺУНАН КӨСҮҮНЭБИТ

ОЛОҢУН АРГЫҺА МУЗЫКА

Бу күннэргэ Иннокентий Иннокентьевич Романов үйэ аҥардаах үбүлүөйүн бэлиэтиэхтэ.

Кэнэ тереҕиттэрэ тэрут-уус Чурапча дьиэлэрэ этэллэр. Аҕата Иннокентий Михайлович сарсыҥ сылдьыбыт, хаста дьаһаах бэлиэрбит кэлэр. Эйэҕэс ордук, иэдэйиэ кэмнэрэ. Кини дэгиттэр уус, уруйуйдуут бастыҥа этэ. Сорох ордоох хаалбыт олохтуктэрин, мэҥэлэрэн Кэнэ кэлэн ыалларгa көрөн сонуйэр, сыдьаан. Биир саҥын туолбутун кэнэ Кэнэни эбэтэлэр аҕаттэрэ бэлэхтэтэр. Эбэтэ үөгүлүүнэн кыыс-ыра, нуруук уҥаҥан хаҥыгырайбыт кыра эбэ. Кэнэ музыкальнай оскуолаҕа үөрэнэриттэн эбэтэ остуолаҕынан кэлэн, оскуола эйэтэр олорбуттар. Ол кэнэ оҥо музыкальнай оскуолатын директорынан А. И. Гоголев үлэлиэр. Кэнэ баан кылаабынан олус искиирбэх, сыныаҕас педагог Раиса Егоровнаҕа дьарыктанна. Кэнэ 4-с кылаасха үөрэнэр сылларыгар композитор Герман Комраков кэлэн оҕолору иитэн барар, кинини куораккa үөрэнэ киирэриттэн сүбэлэнэ. Онон Кэнэ орто оскуоланы үөннэ оҥо музыкальнай оскуолатыгар Дьокуускайга бүтэрбит. Салгыы музыкальнай училищеҕа, 1970 — 1975 сс. Новосибирскайдааҕы консерваториянаа үөрэнэн. Үрдүк анал үөрэхтээх специалист үөрэнэнэ кыайбыт- Дьокуускайдааҕы музыкальнай училищеҕа үлэлии сылдьыбыта.

Иннокентий Иннокентьевич итинник суурбаҕа сыл аайы-ыылаахтык үлэлээн эйэҕэс оҥоһу биллэрэ кэлэн Кэнэ үчүгэй уруккуттаахтарын бэлиэтэ туһунан сүүрүннэрэ-ыстарах музыкаанныр. Педагог Романов Александр Степанович, Прокопий Тарабунин, Дарья Борисовна кэлэн туттан ааттыыр.

И. И. Романов музыкальнай училище кэнниттэн 1994—1996 сс. Саха радиотын хорутар үлэлэспит. Онтон 1997 сылтан маатыттуук остор оҥолор республиканаабы оскуолаларыгар преподавателдиэр. Моны тэҥнэн кини эйэҕэс концертларга дорҕоонноохтуу бэлиэтэлиир ыллыктар. Ол курдук, СР үтүөлэах артистиата Раиса Захарованы кытары биирдэ үлэлээн, Дьокуускайдааҕы радио фондытыгар үүнэ ырыаны үбүлүөйдүбүт. Иннокентий сахалыы медоддаларын туһугар оноруулаах дьарыктанар. Мелодия музыкальнай айыныы биир сүүрүк этэ. дьаҥдьаата буолар. Оны кэнэ эрэ ситэрэн-хотороон, эйгэн-сиинэлэн сылгыы чочуйуохтаах, сиҥнэн-хоҥнуут айыныы оноруохтаах. Бэлиэни биирдэ дойдуладыгыт Иннокентий Романов оныуох идэҕэ дьарыктанар Дьоҥ-сэрэ тоҥтаан ыллыыр сахалыы медоддаларыгар бэлиэни анаан обработкатыын хомуурунньуга 1997 сылларааҕы үүнэ сиэрэх кэрбүтэ. Бу хомуурунньукка В. Зырянов «Таба-ыт ырыата», В. Ниен «Хатыҥчаанын бэрэхсэнэ дьэҥнэрэ», о.д.а. уостан түспэт ырыалар киирбиттэрэ. Бу курдук музыкант И. И. Романов эр сылларааҕы улэтин туруулуу бэлэтин үйэ аҥардаах үбүлүөйүн көрсө бар дьонун дьоҕуургар тиэрдэр.

Петр КОБЕЛЬЯНОВ.

СУРУН БИРИҢҢИ НИКОЛАЙ ЧУКРОВ ЫЛЛА

ДЬОКУУСКАЙ. Ахсынньы 4—5 күннэригэр «Кыайыы 50 сылын» Спорт дьаһыгар республика 3 төгүллэах чемпионата Михаил Аллардыров бириинчилэр хоспуоҕайа курэхтэлиэк буолан. Бу турнирга аттыгыт туустуук уолаттар, СССР спордук мастерлэрэ, «АЛРОСА-Эбээнэ» командатыгар Антон Ким Россия икки төгүллэах чемпионо Петр тэрийэн ыыттылар.

Республика 222 күүстээх бөрөстөрө күөн көрүстүлэр. Турнирга хаҥа саастаах уолаттар, сиппит-хоппут бөрөстөр уонна ветеранар кыттыбыт ыллылар. Тиийэччилэр кыайыылаахтарга хорчаан уонна анал бириистэри туттардылар. Туруулуу кыттыгы ойоҕостон кэмэлэбиччэхтэр эмиэ баалар.

Туруулуу саамай итэҕэйиилээх түгэнинэн абсолютаан хаспыыны буолла. Онно «Кыым-УАЗ» фирма УАЗ автомобилы туруорда. Ол бириис ыйын бэрэтэ 24 сүлүү бөҕөс хаспыста. Бу сыныыга эйэрдэр кыахтарын көрдөрүүлэр Ол курдук, Захар Чукров, Валентин Иванов, Анатолий Андреев, Андрей Яковлев уо. д. а. хурдуг биллэхтээх туруулуктар мэйиэн таҕыстылар.

Түмүктүүр хаспыыныгар аан дойду уолаттарга күүгэйэлэнэн уруг хомус призэра, СГУ 19 саастаах студента Леонид Спиридонов ыччата Николай Чукров таҕыстылар. Бу хаспыыныгар Н. Чуков сабырыйан, масыыны хаҥайыгынан буолла

СНА.

Эҕэрдэлиибит!

Ойор күннэх оҕо саастыт. эдэр, үүнэ күүстүбит дьиэрэгэ, оскуолаҕа биирдэ үөрэнэрэ тиэбэрэстэтэн «Сахателеком» ГУП Чурапчыдааҕы филиалын инженерэ ФИЛИППОВ Николай Николаевичы үйэ аҥардаах үбүлүөйүгүнэн ис сүрэхтэн иэйэн туран эҕэрдэлиибит!

Эйэлээх-дьоллоох уҥаҕар эсэ урдук ситиһиилэри, сиэхэ алгыаһын кэлэрдэк кытаанах дорообуйаны, дьиэ-кэргэнгэр дьоллоох-соргуну баҕарабыт.

Эсэ да-баһыгыт күүстүүлэр, ойоҕостор, дьиэ-кэргэн, дьиэ-уот, дьиэ-дьаһах буоллаҕына сылдьыҥ.

Шөгөр Олонсоо, Блинов Сергей, Быҥыттаранов Петр, Вася, Коля, Женя, күтүөттэр Петр, кийиитэрэ Наташа, Зоя, Дора.

ХХХ

Күндү убаастабыллаах, айахастыылаах, тиэйиэхтэлэх Бөлөҕө нэйилэнэн олохтоохтук САВИНОВ Алексей Степановичы үйэ аҥарын туолбут ыраатыгынан үбүлүөйүнэн итиннэ, иэдэйиннэ эҕэрдэлиибит!

Туйгун дорообуйаны, туох-баарыгар дьоллоох-соргуну баҕарабыт.

Бөлөхтөөхтөр Слесарилэр, Лотвиновтар, Дьокуускайдар, Чаадаевтар Сахаалыстар. Чурапчыттан Захаровтар, Ермолаевтар, Бырыаныныр.

ХХХ

Кэрэ-дьиэ, убаастыыр ыччаттыы, эйэлээх-дьоллоох, Дорис бөлөҕэтэн олохтоохтук, Россия эрдэлиэ үтүөлэрэ уонна ЛУКОВЦЕВА Александра Петровнаны үйэ аҥардаах үбүлүөйүгүнэн ис сүрэхтэн иэйэн туран эҕэрдэлиибит!

Эйэлээх-дьоллоох уҥаҕар, эсэ урдук ситиһиилэри, сиэхэ алгыаһын кэлэрдэк кытаанах дорообуйаны, дьиэ-кэргэнгэр дьоллоох-соргуну баҕарабыт.

Эсэ да-баһыгыт күүстүүлэр, ойоҕостор, дьиэ-кэргэн, дьиэ-уот, дьиэ-дьаһах буоллаҕына сылдьыҥ.

Шөгөр Олонсоо, Блинов Сергей, Быҥыттаранов Петр, Вася, Коля, Женя, күтүөттэр Петр, кийиитэрэ Наташа, Зоя, Дора.

ХХХ

Кэрэ-дьиэ, убаастыыр ыччаттыы, эйэлээх-дьоллоох Бөлөҕө нэйилэнэн олохтоохтук САВИНОВ Алексей Степановичы үйэ аҥарын туолбут ыраатыгынан үбүлүөйүнэн итиннэ, иэдэйиннэ эҕэрдэлиибит!

Туйгун дорообуйаны, туох-баарыгар дьоллоох-соргуну баҕарабыт.

Бөлөхтөөхтөр Слесарилэр, Лотвиновтар, Дьокуускайдар, Чаадаевтар Сахаалыстар. Чурапчыттан Захаровтар, Ермолаевтар, Бырыаныныр.

«СҮГҮРҮҮЭБИТ ЭҢИЭХЭ — КЫАЙЫЫНЫ УНАНСЫЫТТАРГА!» ДЬЭН ДЕВИЗТЭЭХ УУС-УРАН САМОДЕЯТЕЛЬНОСТЬ ФЕСТИВАЛЬЭ

БАЛАҺЫАНЬАТА

Чурапчы улууһа тэрилиллибэтэ 70 сылыгар, Аан дойдуттааҕы кыргыһыстар сылларынан уонна Кыайыы 55 сылыгар анаан ыытыллар.

ФЕСТИВАЛЬ ТЭРИЙИЛИЭР: Культура управлениета, дьиэ-кэргэн политикатын уонна социальнай хамсааһын управлениета. улуустааҕы ветераннар сойуустарэ, ыаллыыстар дьиэлэриэрэ, И. М. Решетников аатынан Чурапчыдааҕы народнай театр.

СЫАЛА-СОРУГА: Чурапчы улууһун 70 сыл устатыгар социальнай-экономическай сайдыытын сыдьаайыллыбыта, цэлиннэнэн уус-уран самодеятельностаах сылыгы сайыннарыы, дойду ситиһиитэ алгыс аатын пропагандалаан, Ийэ дойдуну көмүскэспиттэрэ ыытыллыбыттарын патриотическай темаҕа урдук уус-уран тиэмэлэрэ репертуардарыгар байытыы.

Кэрчэ бастакы туруо ыыппыт эйгэлэр уонна үлэ коллективтарыгар ыытыллар Самодеятельнай художественнай, декоративнай-прикладнай искусство хаалдарын үлэлэрэн быыстапкатын тэрийии Ыыппыт ветераннарын сирдэтэр бүлүт.

ИРДЭНИЛЛЭР:

1. Улуус (ыаллар) социальнай-экономическай сайдыытын сыдьаайар 10 мунуутааах композиция.
2. Хоровой ырыа — 3 (4 — ветераннар хорудуна, 56 саастарыттан, 15 киэнэ уонтан). Теребүт дойдуга, улэҕэ тиэтэл уонна сэрии темаларыгар анаммыах.
3. Дьахталлар ансамбллэрэ — 2 (1 — ветераннар).
4. Эр дьоннор ансамбллэрэ — 1
5. Соло — 3 (1 — ветеран, 60 саастан уонтан).
6. Дуэт — 2 (1 — ветераннар).
7. Трио — 1.
8. Квартет — 1.
9. Сценка — 3 (1 — ветераннар).
10. Уҥуу — 5 (4-тэн үөһэ лаппа, 3 группаалаах, дуэт эбэтэр сольнай, 1 — ветераннар).
11. Чабырдыах — 1.
12. Тойук — 2 (1 — ветеран, оҥоһуллубатын).
13. Хомус — 2 (ыыппыппын эбэтэр 1 кэлин тэлэрэнэ).

СЫАНАЛАНАР: сценическай культура, телевиэнньу маастарыстыбата, декорация, костюм, конферансье (ыаллар, уолар).

НАҺАРААДАЛАЛЫЫ: фестиваль хаҥыгыта уонна I, II, III степеннэрдээх дипломнаах. Почтовай ыыппыт трафик бөлөҕөтүгэр тохсуунуу 22 күнүгэр сатаныан:

Тохсунньу 22 күнэ — Кытаанах
Тохсунньу 23 күнэ — Бахсы
Тохсунньу 27 күнэ — Мугудай
Тохсунньу 30 күнэ — Сылаах
Олунньу 5 күнэ — Тоҥой
Олунньу 6 күнэ — Чурапчы
Олунньу 12 күнэ — Болугур
Олунньу 13 күнэ — Соловьев
Олунньу 19 күнэ — Чаҕыр
Олунньу 20 күнэ — Болтоко
Олунньу 26 күнэ — Хатылы
Олунньу 27 күнэ — Аҕаҕар
Кулун тутар 4 күнэ — Хадаар
Кулун тутар 5 күнэ — Хонтого
Кулун тутар 11 күнэ — Хайыахат
Кулун тутар 12 күнэ — Одьуулуур
Кулун тутар 18 күнэ — Кыыллыыкы.
Түүн концерт — кулун тутар 24 — 25 күннэрэ

Таптаныллаах ийэм, эбэбит, хос эбэбит, хоту хоһоруллуу ыытыллааччы, тылы, уҥа ветерана, Дарыа бөлөҕүнэн олохтоохтор

СТЕПАНОВА Харитина Федоровна

96 саастыар мэлдьи олбутун, дарыгынан кэрэтуйан туран, барыы айыахтарыгар, уолаҥныахтарыгар, ыыр дьоннорбар ыытыннарыбыт.

Ыыла, сиэнэ Лиза, кэргэнэ, хос сиэнэлэр.

Кэрэ-дьиэ, убаастыыр ыччаттыы, эйэлээх-дьоллоох Бөлөҕө нэйилэнэн олохтоохтук САВИНОВ Алексей Степановичы үйэ аҥарын туолбут ыраатыгынан үбүлүөйүнэн итиннэ, иэдэйиннэ эҕэрдэлиибит!

Туйгун дорообуйаны, туох-баарыгар дьоллоох-соргуну баҕарабыт.

Бөлөхтөөхтөр Слесарилэр, Лотвиновтар, Дьокуускайдар, Чаадаевтар Сахаалыстар. Чурапчыттан Захаровтар, Ермолаевтар, Бырыаныныр.

Кэрэ-дьиэ, убаастыыр ыччаттыы, эйэлээх-дьоллоох Бөлөҕө нэйилэнэн олохтоохтук САВИНОВ Алексей Степановичы үйэ аҥарын туолбут ыраатыгынан үбүлүөйүнэн итиннэ, иэдэйиннэ эҕэрдэлиибит!

Туйгун дорообуйаны, туох-баарыгар дьоллоох-соргуну баҕарабыт.

Бөлөхтөөхтөр Слесарилэр, Лотвиновтар, Дьокуускайдар, Чаадаевтар Сахаалыстар. Чурапчыттан Захаровтар, Ермолаевтар, Бырыаныныр.

Дьокуускайдааҕы политехническай колледж II курсун студенчэтэ

ФОМИНА Маша

ыйбутунан Дарыа кэргэннэрэрэ тиэрдэллэр:

—Күндү сиэнэрэ, Болугуттан Фомина Маша олох туораабытынан тоҥоруттарыгар бырахтарыгар Фомин Дмитрий Федоровичка, ийэлэрэ Айталина Гаврильевнаҕа, эбэлэрэ Анна Иннокентьевнаҕа, эбэлэрэ Гаврил Кириллович, барыы-кэлии айыахтарыгар Хотылыттан эҥэлиҥэрэ, кэргэттэрэ Иннокентий, ыаллара Мюсюковтар, Чурапчыттан ыаллара.

—Толуомар оҕото Маша чэмэчиэскэтин олбутунан улууспутаҕа кэлэн баанньа оҥо консультациятын саалыгыттан Фомина Айталина Гаврильевнаҕа кэлэн баанньа администрациятыгар, профком, оҥо консультациятын коллективаа.

—Сыраатыгар Фомина Костя, хоҥоруттарыгар Костяны кытта Чурапчы орто оскуолатын VIII «а» кылаасын биирдэ үөрэнэр оҕолоро, кылаас солбуйааччата Фомина Анисья Прокопьевна.

—Таптаныллаах оҕото Мариенька олбутунан кэлэн кэргэннэрэрэ Фомина Айталина Гаврильевнаҕа, кини кэргэнэ Дмитрий Федоровичка Айтамина Гаврильевнаҕа кытта Чурапчы орто оскуолатын 1970 сылларыттан биирдэ үөрэнэн бүтэрбиттэр.

Редактор Г. Г. ПОПОВ

НАШ АДРЕС: 678700, г. Чурапча, ул. Ленина, 28 «а». ТЕЛЕФОНЫ: редактор — 11-332, отделы — 21-263.

Учредители (соучредители) газеты — Редакция, Администрация улуса, Национальная издательско-полиграфическая компания «Саха-полиграфсервис». Газета издается на якутском языке, выходит по вторникам, четвергам и субботам.

Индекс газеты 54407

Чурапчинская улусная типография. Тираж: № 128. Подписано в печать 8. 12. 99.

Национальная издательско-полиграфическая компания «Саха-полиграфсервис». Тираж 1855

Автор суруттар ыстаттар сөҕүмү редакция позициятыгар ыалдьыа сөп түбэтэр буолуохтар. Суруккаа ыйыллар чахчылар кырдьыгыстыылаах, ыстатыстыкаҕа олох тиэрдиллэр.